

Всеобща декларация людських прав

Всеобща декларация людських прав (**Харта людських прав**) была прийнята на засіданню III. Валной громады Організації споєных народів (ООН) у формі резолюції № 217(III) дня 10. децембра 1948.

Словацька республіка ся голосить ку принципам той декларації.

Преамбула

- Зато, бо признання достойности, котра належить каждому чоловікови од народжіння, і єднакых прав, котры ся не можуть одобрати ани єдному членови людської родини, є фундаментом слободы, справедливости і міру на світі,
- зато, бо выслідком нерешпектованя людських прав і їх зневажованя были барбарьскы діла, котры потуплєвали сумління людства а зато, бо за найвышшый ціль простого народа было выголосене выбудованя світа, в котрім будуть люде хосновати слободу прояву, пересвідчїня, і де будуть ослободжены од страху і біды,
- зато, бо є потрібне, жебы людскы права были охранєваны законами, кідь чоловік не мать быти дотиснутый ку крайным рішїням в бою протів тіранії і утиску, кідь уж нич інакше не помогло,
- зато, бо є потрібне підтримувати розвиваня приятельскых одношінь меджі народами,
- зато, бо народ споєных народів ствердив в Харті свою віру в основны людскы права, в достойность і ціну людської особности, єднакы права мужів і жен і задумав собі підтримувати соціалный прогрес і ліпшы животны условія у векшій слободі,
- зато, бо членьскы штаты перебрани завязок добити ся в сполупраці з ООН розвиваня, цілкового решпектованя і дотримованя людських прав і основных слобод і
- зато, бо всеобще порозумління про тоты права і слободы є високо важне про повне реалізованя того завязку,
- Вална громада ООН выголошує тоту Всеобщу декларацію людських прав як сполочный ціль про вшыткы народы і вшыткы штаты з намірінєм, жебы каждый єден окремый чоловік, і каждый орган сполочности, маючи все на памяти тоту декларацію, старав ся научанєм і виховов шырити почливість ку тым правам і слободам і забезпечіти поступныма внутроштатныма і меджінародныма інтервенціями їх цілкове і ефектівне решпектованя і дотримованя як меджі народом самых членьскых штатів, так і меджі народом територій, котры суть під їх юрисдікцієв.

Статья 1

- Вшыткы люде ся родять як слободны і рівны в достойности і правах.
- Суть обдарованы розумом і сумлінєм і мають робити в духу братства.

Статья 2

- Каждый мать право на вшыткы слободы і права, котры установлює тота декларація, нияк не позераючи на расу, фарбу, (женьскый або мужскый) род, язык, релігію, політічне або інакше думаня, народностне або соціалне походжіння, маєток, род, або інакше поставління.
- Далеј ся не будуть робити ниякы розділы на основі політічного, правного, або меджінародного поставління державы або території, ку котрым належить слобода, ці іде

о державу, або о територію незалежну, під опіков, несамоправну, або маючу інакше
ограничіня сувереніты.

Статя 3

- Каждый мать право на живот, слободу і особну беспечность.

Статя 4

- Нихто не сміє быти триманый в рабстві або в невольніцтві.
- Вшыткы формы рабства і обходованя із рабами суть заказаны.

Статя 5

- Нихто не сміє быти мученый, не сміє ся з ним заобходжати грубо, нелюдьскы, понижовати го ці трестати.

Статя 6

- Каждый мать право на то, жебы всяды была решпектована ёго правна субектівіта

Статя 7

- Вшыткы суть рівны перед законом і мають право на еднаку основну охорону без даякой діскрімінації.
- Вшыткы мають право на еднаку охорону протів хоцьякой діскрімінації, котра порушує тоту декларацію і протів хоцьякого гуцканя к такий діскрімінації.

Статя 8

- Каждый мать право на ефективну охорону протів діяня, котре порушує основны права, котры суть му признаны конштитуцієв або законом перед внутроштатныма судами.

Статя 9

- Нихто не сміє быти свойвольно арешованый, затриманый або выгощеньый.

Статя 10

- Каждый мать еднаке право быти рядні і голосно выслуханый незалежным і нестранным судом, погы іде о установліня ёго прав і повинностей, або о хоцьяке трестне обвинніня протів нёго.

Статя 11

- Каждый хто є обвиненый з трестного діяня, мать право быти поважованый за невинного, погы не была доказана ёго вина через законный процес, в котрім му были даны вшыткы можны заруки потрібны на ёго защіту.
- Нихто не сміє быти одсуджёный за нияке діяня або за не діяня, котре в часі, кідь было зроблене, не было подля внутроштатного або меджінародного права трестным діянем.

- Тых не сміе быти уділений трест вышшый, як кебы був уділений в часі, кідь было трестне діяня зроблене.

Статя 12

- Нихто не сміе быти выданый свойвольному мішанюся до особного жывота, до родины, обыстя або корешпонденції, ани атакам на свою честь и репутацію.
- Каждый мать право на правну охорону протів такого мішаня ся або атакованя.

Статя 13

- Каждый мать право слободні ся рушати і выбрати собі місце на жытя в рамках границь каждого штату
- Каждый мать право охабити хоцькотру державу, і свою материньску, і вернути ся до своёй державы.

Статя 14

- Каждый мать право выглядати і хосновати азіл перед пронаслідованём в дугых державах.
- Тото право не мож ужывати в припаді пронаслідованя на основі неполітичных трестных діянь або діянь, котры протіворечат правилам ОСН.

Статя 15

- Каждый мать право на штатне обчанство.
- Нихто не сміе быти свойвольно лишеный своёго штатного обчанства ани права свое штатне обчанство змінити.

Статя 16

- Мужы і жены в моменті кідь набыли повнолітя, мають право без хоцьякого спераня з причіны расы, народности або релігії собашыти ся (вінчати ся) і заложыти родину.
- Покры іде о манжелство, обідвоє мають нарок на еднакы права в манжелстві і при розводі.
- Совашыти (вінчати) ся мож лем зо солободным і повным согласіём будучіх манжелів
- Родина є природнов і фундаменталнов частков сполочности а мать нарок быти охранны сполочностёв і штатом.

Статя 17

- Каждый мать право мати маеток як сам, так ведно з другим.
- Никому не сміе быти свойвольно взятый ёго маеток.

Статя 18

- Каждый мать право на слободу думаня, сумліня і релігії.
- Тото право загатать в собі і слободу міняти свою релігію або віру, як і слободу проявлёвати свою релігію або віру сам або ведно з другим, ці публічно або пріватно, учіти або робити релігійны акты, богослужіня і утримовати обряды.

Стаття 19

- Кожний має право на свободу пересвідчення і прояву.
- Тото право не допускать, жебы дахто був виноватый за своє пересвідчення а загартать в собі і право глядати, приїмати і шырити інформації і думкы хоцьякыма средствами, непозераючі на граніці

Стаття 20

- Кожний має гарантовану свободу мірно ся згруповати і здружовати.
- Нихто не сміє быти тисканый до того, жебы був членом даякого здружіння.

Стаття 21

- Кожний має право быти участный на справованю своєї державы прямо, або через слободні воленых заступників
- Кожний має право на єднакый доступ к публічным службам у своій державі.
- Фундаментом владной мочі має быти воля народу.
- Тота воля має быти выповиджена в періодічных і нефалзіфікованых вольбах, котрых оснований є всеобщє і єднакє право голосовати через тайне голосованя або інакшым рівноцінным способом, котрый забезпечить свободу голосованя.

Стаття 22

- Кожний чоловік як член общества має право на соціалну забезпеку і на реалізованя прав потрібных про ёго достоинь і слободне розвиваня особности у сфері господарській, соціалній і културній, через народны снажіня і меджінародну коордінацію в єдноті зо структуров і резервами конкретного штату.

Стаття 23

- Кожний має право на роботу, слободне выбраня сі професії, на справодливы і приятельны условия работы і на охорону перед безработов. Кожний має, без даякой дискримінації, нарок на єднакый плат за єднаку роботу.
- Кожний хто робить, має нарок на справодливу і приятельну одміну, котра бы забезпечовала ёму самому і ёго родині достойне жытя, а котра бы была доповнена, як бы было треба, далшыма средствами соціалной охорони.
- На охорону своїх інтересів має кождый право основати одборовы-професны організації і входити до них.

Стаття 24

- Кожний має право на одпочінок і регенерацію, враховано розумного огранічіня робочіх годин і періодічну плачену доволенку.

Стаття 25

- Кожний має право на животну рівень, котра є адекватна здоровю і благу ёго і ёго родини, враховано їджіня, облечіня, бываня, медіцинской старостливости і потрібных соціалных служб, право на забезпечіня кідь є чоловік без работы, в хвороті, при

інвалідиті, при вдовстві, в старобі або в другых припадах страты зароботку, котры суть незалежны од нёхо самого.

- Материнство і дітинство маюць нарок на окрему старостливість і поміч.
- Вшыткы діти, ці манжельскы або неманжельскы маюць хосновати єднаку соціалну охорону.

Статя 26

- Каждый мать право на научаня. Научаня мать быти бесплатне а то в найменшій міри при початковім і основнім школованю.
- Основне научаня мать быти повинне.
- Технічне і одборне научаня мать быти доступне про вшыткых а тыж вышше научаня мать быти доступне про вшыткых, подля їх способносей.
- Научаня мать быти заміряне на повне розвиваня особности чоловіка і на посилення почливости людських прав і основных слобод.
- Мать помагати взаємному порозумліню, зношаню ся і приятельству меджі вшыткыма народами і расовыма, і релігійныма ґрупами, як і далшому діяню ОСН за утриманя міру.
- Родичі маюць пріорітне право выберати школованя про свої діти.

Статя 27

- Каждый мать право быти слободні участным на культурнім жывоті сполочности, хосновати плоды уміня, і быти участным на научнім прогресі і ёго выслідках.
- Каждый мать право на охорону моралных і матеріалных інтересів, котры выходять із ёго науковой, літературной або умелецькой творчости.

Статя 28

- Каждый мать право на екзістенцію такого общественного і меджінародного регламенту, в котрім бы ся права установлены в тій декларації в повности реалізували.

Статя 29

- Каждый мать повинности перед сполочностёв, в котрій лем може слободно і в повности розвивати свою особность.
- При реалізованю своїх прав і слобод ся каждый поддавать лем тым огранічіням, котры установлює закон а лем зато, жебы ся забезпечіло решпектованя прав і слобод других людей і справодливых претензій моралкы, публічного порядку і всеобщого блага в демократічній сполочности.
- Повніня тых прав і слобод не сміє в ниякім припаді протіворечіти цілям і прінціпам ОСН.

Статя 30

- Нич в тій декларації ся не може толковати так, жебы давало дакотрому штату, дакотрій ґрупі або особі даяке право діяти або допущати ся діяня, котре бы было заміряне на утискованя дакотрого із прав або дакотрой із слобод, котры суть названы в тій декларації.